

Vävprojektet i Plunge

Så började det: Kvinnor vill ge kvinnor väven åter

Under Sovjettiden fick litauerne inte väva hemma. Mattor skulle göras i fabrik och säljas i affär. Vävstolar i hemmen eldades upp. I Plunge fanns därför inga vävstolar i hemmen, men som museiföremål och, på ett dagcenter för utvecklingsstörda. Däremot fanns ännu kvar minnen och tyger med mönster från gamla litauiska vävtraditioner.

Det var förutsättningarna hösten 2007 när tanken på att ordna en vävkurs i Plunge växte fram.

Den 5 maj 2008 fanns vävstolar och garn på plats i en lokal i Plunge. Var fjärde vecka mellan maj-september genomfördes en vävkurs med 11 kvinnor och 1 man. De undervisades av kvinnor från Boxholm och Vänner emellan.

Våren 2009 var de där igen undervisade på en gymnasieskola. Samma år var de litauiska vävdeltagarna i Sverige på studiebesök.

2010 var Vänner emellan åter där och nu med en djupdykning i vävning av daldräll. 2011 och 2012 var vi med på Plunges stadsfest på torget och vävde och visade upp vad vi vävt.

2013 fanns tankar om att göra en kurs i montering av det vävda.

De 12 pionjärerna som lärde sig väva leder nu egna kurser i sin vävlocal i kulturhuset i Plunge. De flesta har vävstolar i hemmen och väver med glädje och entusiasm.

Vävprojektet 5 år senare – 2013

– Inte visste vi vad vi rullade igång genom vårt vävprojekt år 2008, säger Birgitta Karlsson. Inte kunde vi ana vilken utveckling och vilken aktivitet det skulle sätta igång. Verksamma vävare i Plunge leder idag kurser i vävning, informerar och föreläser om entreprenörskap och om hur man startar egna företag, berättar hon vidare. Vävningen har lyfts in i undervisningen i flera skolor. Det finns en öppen vävstuga i kulturhuset i Plunge dit många ungdomar söker sig för att lära sig väva.

Två nya hantverkshus har bildats i byar utanför Plunge tack vare vävningen. Nu väver man också tyg till att sy nya folkdräkter. På härbärgets för hemlösa i Plunge vävs det framför allt av män. Här använder man vävningen rent terapeutiskt. En man med mycket oro kan riva mattor och på så sätt minska sin ångest. Vävarna har plockat fram sina litauiska vävtraditioner och det tillverkas till och med nya vävstolar efter gammal litauisk förebild.

Drömme om daldräll

Rimantas som var den ende manliga deltagaren i vävprojektet 2008 berättade då att han drömde om att kunna väva daldräll.. Nu 5 år senare finns hans daldräll med på vävutställningen i kulturhuset i Plunge. Han lär också barn på en dagverksamhet att väva.

Vaiva som läste om att det gick att söka pengar för bevarande av kulturarv, sökte pengar och fick det, så att hon kunde bygga en hantverksstuga på sin gård i Plateliai där hon bedriver utbildning och

arbete. Vaiva hade i somras ett projekt med en grupp italienska kvinnor som var hos henne och lärde sig väva trasmattor. Vaiva är också ute och föreläser om hur kvinnor kan starta små företag. På sikt kan man tänka sig att det blir stor efterfrågan på vävgarn i Litauen och att det på så sätt växer fram en industri utifrån det.

Det sprider sig

Vid träff med två kvinnor från Klaipeda som hjälper människor att förverkliga projekt, får vi veta att 8 byalag runtom Klaipeda vill lära sig väva. Kvinnorna berättar att vävning ses som ett "bindemedel" att umgås. Så nu efterfrågas det fler vävstolar.

Detta har hänt.....

35 vävstolar är skänkta av Vänner emellan
12 st. finns i Väckammaren på Kulturhuset
9 st. finns på Jordbruksskolan
3 st. finns på Härbärget för hemlösa

- En av vävdeltagarna har fått 2 vävstolar till uppbyggnaden av en vävstuga i Plateliai
- En av deltagarna har haft en egen vävutställning på Museet i Plateliai.
- Flera av vävdeltagarna deltog på en konstutställning i Kulturhuset gjord av folkkonstnärer i och omkring Plunge.

Nu har vävdeltagarna så mycket kunskaper att de utvecklar sin vävning och tar tag i Litauens egna vävtraditioner som legat nere under två generationer. Man väver kjolar och västar till sina folkdräkter, löpare, mattor, dukar, traslöpare och mycket mer.

Jordbruksskolan har "vävt in" vävningen i ämnen som marknadsföring och försäljning. Man räknar materialpris moms och vinst. Elever har deltagit på marknader och på skolan och sålt vävda alster

Det känns som att vävprojektet inte tar slut utan det fortsätter. Och så är det!

Vänner emellan sådde ett frö och nu får vi vara med och skörda det vi tillsammans har skapat. Ord är i sanning en skapande handling.
/Karin Knutsson

